

Svar på Elina Nykyris och 15 andra ledamöters motion om att Vanda behöver ett program och en guide för låginkomsttagare

VD/10675/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/MV/MR/MT/TV/JT/KW

Elina Nykyri och 15 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi fullmäktigeledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad, tillsammans med andra lokala aktörer, utarbetar ett övergripande program och en guide för låginkomsttagare i Vanda för att kunna hänvisa Vandabor med små inkomster till tjänster. För beredningen av programmet och guiden för låginkomsttagare ska en arbetsgrupp inrättas. I den ska representanter finnas för bl.a. invånare med små inkomster, FPA, samtliga fullmäktigegrupper, handikapp- och äldre råden, patient-, pensionärs- och medborgarorganisationer, läroanstalter och församlingarna.

I låginkomsttagarprogrammet ska metoder sammanställas med vilka vi kan underlätta vardagen för Vandabor med små inkomster och stödja dem i svåra livssituationer. Eftersom vårt servicesystem är utspritt är det svårt att nå tjänster och stöd. Alla Vandabor som har det dåligt ställt har inte resurser eller möjligheter att hitta de tjänster eller stöd som hen omfattas av. En svår livssituation eller bristfälliga it-färdigheter står ofta i vägen för tillgången till tjänster och stöd.

I låginkomsttagarguiden bör de tjänster och stöd som produceras av staden och övriga aktörer för Vandaborna beskrivas. I guiden ska det tydligt framgå vilka villkor som finns för att få tillgång till olika tjänster och stöd och hur man ansöker om dem. Guiden ska gå att läsa på lokala aktörers, som kommunens, webbsidor. Eftersom inte alla Vandabor kommer in på Internet ska guiden dessutom tryckas i tillräckligt stor upplaga till dem som är i behov av den. Guiden kan delas ut av organisationer och Vandainfo.

Trots att ansvaret för Vandabornas social- och hälsovårdstjänster 1.1.2023 flyttas över till välfärdsområdet Vanda-Kervo ska staden också i fortsättningen främja Vandabornas välfärd. Kommunallagen ändras inte. Vanda kan främja välbefinnandet hos sina invånare genom att rikta mer resurser till verksamhetsområdena för fostran och lärande och stadskultur. Vi kan satsa på t.ex. ungdomsarbetet och hanteringen av sysselsättningen och införa ett aktivitetspass och Kaikukortti.

Uppskattningsvis är var tionde Vandabo låginkomsttagare, det vill säga tjänar mindre än 1280 euro i månaden (siffrorna är från år 2019). I fattigdomsrapporten 2021 konstateras att i bakgrunden för små inkomster ligger ofta ett missbruks- och/eller psykiskt problem, arbetslöshet, arbetsoförmåga eller partiell arbetsförmåga på grund av skada eller kronisk sjukdom, utslagning som går i arv, låg utbildningsnivå, man har många barn, är ensamförsörjare, ensamboende eller studerar.

I Tammerfors har man använt sig av ett fattigdomsprogram under flera fullmäktigeperioder. Det har lett till en avsevärd förbättring av Tammerforsbornas välbefinnande och förebyggt problem. Programåtgärderna har bestått av bl.a. satsningar på det förebyggande och kompletterande utkomststödet samt elev-, studerande- och skolhälsovården, ett aktivitetspass, mathjälp och en utökning av avgiftsfria hobbyverksamheter. Fattigdomsprogrammet i Tammerfors utarbetades av en fattigdomsarbetsgrupp som består av ledamöter från alla fullmäktigegrupper.

Vi som undertecknat motionen föreslår således att Vanda utarbetar ett övergripande program och en guide för låginkomsttagare, vilka bereds av en arbetsgrupp bestående av lokala aktörer och invånare med små inkomster.”

Stadsfullmäktige 25.10.2021 § 15

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Vanda Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar i sitt svar följande:

De sociala tjänsterna för vuxna och unga känner ur sitt perspektiv igen den oro över de skadliga och negativa följderna och livshanteringsriskerna för personer med låga inkomster. Definitionen på låginkomsttagare har många dimensioner och det är bra att lägga märke till att en granskning av de genomsnittliga löneinkomsterna inte ger en tillräcklig bild av begreppet låginkomsttagare, eftersom en betydande del av olika inkomst- och förmånstagare lämnas utanför granskningen. De sociala tjänsterna för vuxna och ungas syn är att en person med låga inkomster är en person som är beroende av de förvärvsinkomster eller sociala förmåner som hen får (bl. a. arbetsmarknadsstöd, allmänt bostadsstöd, rehabiliteringspenning, studiestöd, folkpension o. dyl.) och i sista hand av utkomststöd.

Kommunens socialservice utgörs av lagstadgat socialarbete och en del av det finländska socialskyddssystemet som kompletteras med såväl kompletterande och förebyggande inkomststöd som socialvårdens tjänster. De tjänster som klienterna behöver bedöms vid bedömningen av servicebehovet, utgående från vilken klienten ges planmässigt socialarbete eller planmässig social handledning. En person med låga inkomster kan antingen få ekonomiskt stöd eller konkret service som hjälper personen att ekonomiskt sett klara sig på egen hand.

Socialtjänster som erbjuds är

- Socialarbete som utförs av en socialarbetare och är ett planenligt, målinriktat och tidsbestämt arbete som baserar sig på en bedömning av vårdbehovet, för att stödja en klient i en svår livssituation. Vid behov kan det också utses en egen kontaktperson för klienten.
- Socialhandledning som även innefattar handledning som gäller boende. Omfattar till exempel betalning av hyra eller fastställande av elavtal.
- Social rehabilitering. I de sociala rehabiliteringstjänsterna beaktas ekonomin som en viktig faktor för att en klient ska klara sig på egen hand. Med hjälp av rehabiliteringen ökas klienternas sätt eller kunnande att behärska sin ekonomi rent konkret, till exempel genom att man lär ut ekonomisk matlagning.
- Handledning och rådgivning. Omfattar både hänvisning till den rätta servicen samt rådgivning och information. I Vanda används och delas det bland annat ut ett informationspaket om att ha kontroll över ekonomin ”talouden hallinnan infopaketti”. Tjänsten Neuvova Vantaa (<https://www.neuvovavantaa.fi/>) som inleddes i början av år 2022, erbjuder hjälp också till kommuninvånare med låga inkomster.

Konkreta stödformer och/eller verksamhetsmodeller som erbjuds inom socialservicen är

- Förebyggande utkomststöd, som övervägs när målsättningen är att förhindra en person eller en familj från att marginaliseras och från långvarigt beroende av utkomststöd.
- Det kompletterande utkomststödet kompletterar det grundläggande utkomststöd som beviljas av FPA, då det grundläggande utkomststödet inte täcker en persons eller familjs särskilda utgifter, till exempel vårdkostnaderna för långvarig sjukdom eller utgifter i anslutning till barnens hobbyverksamheter.
- Den sociala kreditgivningen är särskilt avsedd för lågavlönade och mindre bemedlade kommuninvånare som till exempel på grund av bristande säkerheter eller anteckningar om kreditstörningar inte har möjlighet att få någon annan kredit till rimliga kostnad.
- Utredningar om arbetsförmågan. Klienter hänvisas från socialarbetet till utredningar om arbetsförmågan, med hjälp av vilka klientens rätta primära förmån, till exempel pension i stället för utkomststöd säkras.
- Professionell stödpersonverksamhet, där målsättningen kan vara till exempel budgetering av en familjs utgifter och inkomster, utredning av skulder o. dyl. tillsammans med klienten.
- Verksamhet med förmedlingskonto. Om klienten är oförmögen att själv sköta sina inkomster och utgifter, så att inkomsterna räcker till att leva på, kan man på klientens begäran och/eller genom samtycke sköta användningen av klientens tillgångar, så att räkningarna blir betalda.
- Den ekonomiska rådgivningens mottagningar. Verksamhetsmodellen är ett gemensamt projekt för handledningen och rådgivningen, utskökningsverket och östra Nylands rättshjälpsbyrås ekonomi- och skuldrådgivning, inom vilket ett mångprofessionellt team av yrkeskunniga i ekonomiska frågor är anträffbara för klienten utan tidsbokning.

De sociala tjänsterna för vuxna och unga har som målsättning att främja klientens möjligheter till sysselsättning, genom vilket den ekonomiska situationen blir bättre. Stödformerna utvecklas som bäst också inom olika projekt:

- I projektet "Teot" främjar man sysselsättningen av partiellt arbetsföra och försöker hitta alternativa sätt att få sysselsättning.
- I samarbete med sysselsättningsservicen förverkligas projektet "Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun", inom vilket Vandabor i åldern 18–29 år erbjuds individuellt stöd i sökandet efter en arbets- och studieplats.

Tredje sektorn, organisationer, församlingar och religiösa samfund kan på olika sätt erbjuda stöd till personer med låga inkomster. Som exempel på betydande projekt inom tredje sektorn kan nämnas mathjälpsverksamheten och församlingens diakoniverksamhet. I Vanda erbjuds familjer med låga inkomster också ett stort antal avgiftsfria hobbyverksamheter. (<https://hobihobi.fi/>)

Inom de sociala tjänsterna för vuxna och unga ser man det som viktigt att fullmäktigeledamöterna har lyft fram utvecklingsbehov och utvecklingsförslag i anslutning till låga inkomster, inom ramen för den här motionen. Såsom det beskrivs i motionen är det viktigt att främja dessa frågor i ett övergripande samarbete med olika aktörer.

När det gäller förslaget om att grunda ett program och utarbeta en guide för låginkomsttagare måste det i det här skedet konstateras att beslutet om att inleda olika program i Vanda fattas under budgetförhandlingarna. Budgeten och ekonomiplanen för åren 2022–2025 har godkänts i stadsfullmäktige 13.12. 2021. Enligt detta inleds ingen beredning av ett program för låginkomsttagare under detta år, eftersom programmet inte ingår i budgeten för år 2022 och verksamhetsområdet för social- och hälsovård inte förberett sig på att utarbeta ett dylikt program. Behovet finns dock och det är

bra att i framtiden främja utarbetandet av ett program för låginkomsttagare som ett sektorsövergripande samarbete.

Stadsstyrelsen 11.4.2022 § 19

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för social- och hälsovård:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Elina Nykyri de 15 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.4.2022 § 14

Stadsstyrelsens översikt:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

– motion undertecknad av Elina Nykyri och 15 andra ledamöter om att Vanda behöver ett program och en guide för låginkomsttagare

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Mirja Varis, tf. direktör för familje- och socialtjänster 050 303 6691

Minna Ryhänen, servicechef, sociala tjänster för vuxna och unga, tfn 040 518 3488

E-postadresserna har formen `fornamn.efternamn(at)vantaa.fi`